

Pastorale zorg: luisteren in plaats van antwoorden geven

Tijdens de districtsapostelvergadering in mei 2026 in Kaapstad (Zuid-Afrika), voorafgaand aan de pinksterdienst, stonden twee prioriteiten van de nieuwe stamapostel Helge Mutschler geagendeerd: pastorale zorg als focus en het voortzetten van samenwerking / 'team work' als werkwijze.

Geen programma's, lijstjes of controle. Wanneer stamapostel Helge Mutschler spreekt over pastorale zorg, bedoelt hij iets heel anders: een benadering die draait om relaties. Juist daar begint de weg die de districtsapostelvergadering al is ingeslagen en nu verder vervolgt.

Tijdens de recente bijeenkomst in Kaapstad presenteerde de (toen nog) toekomstige stamapostel de resultaten van een lopend proces: inzichten uit workshops, vragen uit gespreksgroepen en eerste antwoorden op deze vragen.

Het begin van dit proces ligt enkele maanden terug. In Zürich (CH) waren de districtsapostelen en districtsapostelhelpers begonnen met gesprekken over pastorale zorg. Wat werkt? Wat werkt niet meer? Waar liggen de grenzen? En wie draagt uiteindelijk de verantwoordelijkheid?

Oog voor de werkelijkheid

De volgende stap volgde nu. De presentatie in Kaapstad begon niet met regels, maar met de werkelijkheid van het dagelijks leven. De omstandigheden waarin mensen leven zijn zeer verschillend en worden gevormd door gezin, werk, gezondheid, cultuur en persoonlijke ervaringen. Individualisering, tijdsdruk, migratie en veranderende levensstijlen hebben ook het kerkelijk leven al lang beïnvloed.

De conclusie: pastorale zorg moet deze werkelijkheid serieus nemen. Want ondanks alle veranderingen blijft het verlangen naar echte ontmoetingen bestaan en neemt dit misschien zelfs toe.

Een nieuwe invulling van de rol

De ambtsdrager, benadrukte stamapostel Mutschler, is "een begeleider en verkondiger", geen probleemoplosser en geen beslissende autoriteit. Gemeenteleden zijn geen object van

kerkelijke zorg, maar mensen met een eigen verantwoordelijkheid. God Zelf blijft uiteindelijk Degene die handelt.

Dat heeft gevolgen. Pastorale zorg mag niet betuttelen of manipuleren. Adviezen mogen niet worden opgelegd. Liefde vraagt om vrijheid. Ook kent pastorale zorg haar grenzen: zij is geen vervanging voor therapie, juridisch advies of maatschappelijk werk.

Pastorale zorg rust op drie pijlers: betrokkenheid, empathie en authenticiteit. Deze principes zijn geen methode, maar een uitdrukking van goddelijke liefde. Dat leidt bijna vanzelfsprekend tot een vorm van pastorale zorg die mensen actief tegemoet treedt.

Meer dan alleen een taak van het ambt

Pastorale zorg wordt breder opgevat. Hoewel de verantwoordelijkheid bij de priesterlijke ambten blijft liggen, vooral waar het gaat om sacramenten en specifieke pastorale taken, wordt ook duidelijk dat onderlinge zorg behoort tot de verantwoordelijkheid van de hele gemeente: ondersteuning, gebed, begeleiding en praktische hulp in het dagelijks leven.

Het werk is nog lang niet afgerond. De route voor de komende tijd is echter duidelijk: eerst worden de resultaten geëvalueerd en wordt verdere feedback verzameld. Daarna worden de bevindingen verwerkt in een visiedocument dat opnieuw aan de districtsapostelen wordt voorgelegd en in de tweede helft van het jaar verder wordt besproken.

Bron: NAC Today

28. mei 2026